

Aanpak testen op Schiphol

De Minister van VWS wil graag dat reizigers uit oranje en rode gebieden de mogelijkheid aangeboden krijgen zich op vrijwillige basis te laten testen. Bovendien wil hij dat inkomende reizigers worden “gecontroleerd” op het naleven van de quarantaineplicht” door ze steekproefsgewijs na te bellen.

Hierover heeft op maandag 3 augustus een eerste contact plaatsgevonden tussen VWS en GGD Kennemerland.

Over nut en noodzaak en risico's zijn de beelden gewisseld. Feit is dat de Minister wil dat reizigers die vanuit hoog risicolanden terugkeren naar Nederland een gratis test aangeboden krijgen. Het uitvoeren van de test vindt plaats op basis van vrijwilligheid.

Deze notitie concentreert zich dan ook op het testen van reizigers die terugkeren uit oranje en rode gebieden.

Aan de aanpak liggen de volgende uitgangspunten en daarbij passende randvoorwaarden ten grondslag.

Uitgangspunten en bijpassende randvoorwaarden

1. Het gaat om testen op vrijwillige basis
2. Op een manier die zichtbaar en merkbaar is
3. In een voorziening die uitnodigend, toegankelijk en bereikbaar is
4. Waarin wordt getest met inachtneming van de RIVM richtlijnen (inspectie proof)
5. Gekoppeld aan onderzoek door het RIVM
6. Met een lage impact op de bedrijfsprocessen op Amsterdam Airport Schiphol
7. Met zo min mogelijk congestie van mensen wat op zich weer een risico op besmetting zou kunnen opleveren
8. Het aanbod geldt voor Nederlanders uit oranje en/of rode gebieden en is voor de reiziger gratis
9. De aanpak wordt ondersteund met communicatie en daarvoor benodigde communicatiemiddelen
10. Er is ruimte voor inhuur zonder hinder van aanbestedingsregels
11. De operatie dient doelmatig te worden uitgevoerd
12. Er wordt maandelijks geëvalueerd

De operatie mag niet ten koste gaan van de reguliere taken van infectieziektebestrijding, waaronder symptomatisch testen, het doen van bron- en contactopsporing, vliegtuigcontactonderzoek e.d.

Huidige situatie

Op dit moment ziet het proces rondom reizen naar Nederland er globaal als volgt uit:

1. Controle bij boarding (gezondheidsverklaring en visuele observatie of iemand fit is to fly)
2. Informatieverstrekking bij vertrek of in vliegtuig over beleid met betrekking tot covid-19 in Nederland
3. Naleven verplichting om in vliegtuig een mondkapje te dragen
4. Na aankomst op Schiphol steekproefsgewijze controle van aanwezigheid gezondheidsverklaring, visuele observatie over fitheid en actieve informatievoorziening over quarantaineplicht en belang om bij geringste klachten zich te laten testen (vluchten uit oranje en rode gebieden)

Doel

Doel is om een aanbod te doen waar reizigers vanuit oranje en rode landen zich vrijwillig kunnen laten testen. Aangezien er geen verplichting is, is het ongewis hoeveel mensen een test zullen willen laten afnemen. Het kabinet gaat voor een 100% testen. Uitgaande dat circa 15.000 reizigers aankomen met XX vluchten uit hoog risicolanden en zij actief over de mogelijkheid worden geïnformeerd door de screeningsteams, alsmede rekening houdend met wat met ingang van 17 augustus maximaal aan testcapaciteit beschikbaar is, wordt uitgegaan van het testen van circa 400 mensen per dag (week 34), 500 (week 35) en 600 (met ingang van week 36). Dat niveau kan worden gecontinueerd tot 1 oktober. Eerst op dat moment wordt verwacht dat meer testcapaciteit beschikbaar is om het aantal af te nemen testen te verhogen.

Aangezien GGD Kennemerland niet het testen in eigen beheer kan uitvoeren is contact gezocht met 3 laboratoria die kenbaar hadden gemaakt kans te zien om het testen in zijn geheel uit te voeren. De gehele keten van bemonsteren, laboratoriumonderzoek en het terug melden van de uitslag. Inclusief registratie en administratie. En op een manier dat voldaan wordt aan de geldende RIVM richtlijnen.

De drie organisaties ^{(10)(2e)}, ^{(10)(2e)} en ^{(10)(2e)} hebben een tijdelijk consortium gevormd en hebben een aanbod gedaan. Dat aanbod ziet er als volgt uit:

		(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)
Management/projectleiding		x	x	
Bemonstering (15 fte)			x	
Administratie (15 fte)			x	
Koerier		x	x	x
Analyse		x	x	x
Lab capaciteit	week 34	0	100	300
	Week 35	200	100	200
	Week 36	200	200	200

- De te leveren capaciteit gaat niet ten koste van de dienstverlening aan andere GGD'en en het honoreren van lopende verzoeken voor meer ondersteuning
- De uitslagen worden binnen 48 afgegeven via het landelijk callcenter
- Het nabellen voor een herhaling van de test na 7 dagen zou ook moeten gaan plaatsvinden door het landelijk callcenter
- Indien iemand positief test, dient een bron- en contactonderzoek te worden uitgevoerd door de GGD waarin iemand woonachtig is. Dat is staand beleid. Als de reis in zijn/haar besmettelijke periode heeft plaatsgevonden, volgt conform de bestaande procedure een vliegtuigcontactonderzoek.

Aangezien de gehele keten dient te worden ingericht en ingeregeld, kan niet eerder dan 17 augustus 2020 gestart worden met de daadwerkelijke uitvoering. In het geval dat sneller gaat dan verwacht, dan zal het project eerder in uitvoering worden genomen.

Voor het opnemen van de taak is het volgende nodig:

1. Aanpassing van CoronIT (er dienen extra velden te worden aangemaakt)
2. Het beschikbaar stellen van hardware
3. Begeleiding bij het eigen maken van het werken met het systeem CoronIT
4. ICT-support op de werkvloer (in ieder geval voor de eerste weken)(GGD)
5. Er dienen contactpersonen te worden aangewezen voor Schiphol en GGD
6. Er dienen faciliteiten beschikbaar te zijn (koffie- en theevoorziening, toiletmogelijkheid, werkoverleg ruimte, kortom alle facilitaire voorzieningen die normaal te doen gebruikelijk beschikbaar zijn) (Schiphol)
7. Parkeerfaciliteiten voor koeriers en personeel dienen te worden bepaald (Schiphol)
8. Er dient te worden voorzien in beveiliging (Schiphol)
9. Als bezoekers aan de teststraat zich niet houden aan de algemene maatregelen van 1,5 meter of het dragen van een mondkapje ligt de handhaving hiervan bij KMar.
10. Als zaken niet lopen zoals gedacht vindt escalatie plaats naar Consortium (3 leden Raad van Bestuur), Schiphol en DPG Kennemerland

Aangezien de test op vrijwillige basis wordt aangeboden en de teststraat op enige afstand ligt van de gate waarop de vlucht uit een hoog risicoland is aangekomen, krijgen de screeningsteams, die nu al steekproefsgewijs controle uitvoeren op aanwezigheid gezondheidsverklaring, een observatie doen op de fitheid en advies geven om in quarantaine te gaan en zich te houden aan de maatregelen, een extra taak, namelijk om reizigers te motiveren, enthousiasmeren en desnoods begeleiden naar de plek waar gratis een test kan worden afgenomen. Alles met de bedoeling zoveel als mogelijk reizigers te bereiken. Hierbij wordt aangesloten bij de keuze van de vluchten die de screeningsploegen controleren (keuze op basis van risico) en wordt erop ingezet om zoveel mogelijk reizigers vanuit het vliegtuig naar de teststraat te krijgen. Aangezien het aantal vluchten wat wordt gecontroleerd beperkt is en groot belang wordt gezien in een groot bereik, zal het aantal screeningsploegen worden uitgebreid.

Financiën

De processtappen management/projectleiding; vervoer van afgenomen materiaal naar lab; de analyse en de terugkoppeling van de uitslag zijn opgenomen in het tarief van € 65 per test. De registratie, administratie en het bemonsteren maken hier geen onderdeel van uit. Voor deze werkzaamheden wordt afgerekend op werkelijk gemaakte kosten. Daarenboven wordt een risico-opslag afgesproken.

Communicatie

Als de uitkomst dient te zijn dat zoveel als mogelijk mensen uit oranje en rode landen zich laten testen, is ondersteunende communicatie een belangrijke randvoorwaarde. Bovenop de ondersteunende, informerende en adviserende rol van de screenploegen is ook een gerichte communicatieboodschap nodig. Dat kan zijn een oproep in het vliegtuig, documentatie die aan reizigers voorafgaand aan de vlucht ter beschikking worden gesteld, een sms bij binnenkomst in Nederland e.d. Het is nodig een plan van aanpak communicatie op te (laten) stellen.

Op dit moment is de boodschap die via de woordvoering – afgestemd met alle betrokken disciplines – naar buiten gaat de volgende:

“Op dit moment onderzoeken wij als GGD in overleg met Schiphol hoe we efficiënt en veilig kunnen testen op Schiphol. Bij definitief besluit van de ministeries is GGD Kennemerland verantwoordelijk voor de uitvoering. Zoals bij iedere teststraat hebben we ook op Schiphol de tijd nodig om de teststraat goed in te richten.

Het proces houdt namelijk meer in dan alleen de testafname. Het opzetten van een teststraat houdt in dat het proces van aankomst bij de gate tot doorbellen van de uitslag aan de reiziger moet worden opgezet. Op alle punten zijn we aan het voorbereiden om het hele proces zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Advies aan reizigers is en blijft, wanneer men uit oranje of rode land komt, twee weken in quarantaine te verblijven. Wordt er op Schiphol een test afgenomen, dan blijft men thuis in quarantaine, dit verandert niet.

Na twee dagen ontvangt men de uitslag van het landelijk callcenter. Verzoek aan ieder die getest is, is om na 7 dagen opnieuw een test af te laten nemen bij de GGD in eigen woon- of verblijfplaats.

De test is gratis en op vrijwillige basis.”

Uit te voeren acties:

1. Concipiëren overeenkomst tussen GGD Kennemerland en genoemde laboratoria (1^e opzet (10)(2e))
2. Met ingang van 17 augustus organiseren van de keten voor het registreren, administreren (verwerken in CoronIT), bemonsteren, analyseren van testmateriaal, terugkoppelen uitslag en verwerken in CoronIT. Als versnelling mogelijk is, zal eerder worden gestart (actie Niels van Berkum)
3. Verzoek aan Defensie voor leveren projectleiding (actie: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e))
4. Het verkrijgen van vrijwaring inzake afwijken inkoop- en aanbestedingsregels (brief is toegezegd door VWS)(actie: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e))
5. Akkoord financiering project door VWS (actie: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e))
6. Verbinding leggen met RIVM voor uitvoeren onderzoek naar effectiviteit van asymptomatisch testen van reizigers vanuit oranje en rode gebieden (actie: (10)(2e))
7. Bijstandsaanvraag defensie voor projectleider entriscreening en testen op Schiphol (actie: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)) Resultaat: Op 6-8 verzoek ingediend om bijstand in de vorm van projectleiding. Zelfde dag gehoord dat verzoek wordt gehonoreerd. (10)(2e) is aangesteld als projectofficier.
8. Bijstandsaanvraag aan Defensie v.w.b. bemonsteren om eerder te kunnen gaan starten (actie: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)) Resultaat: Op 6-8 via liaison van Defensie verzoek gedaan. Vrijdag 7-8 teruggekoppeld gekregen dat verzoek weinig kans maakt. Eerdere verzoeken vanuit Rotterdam, Haaglanden en Hollands Midden zijn afgewezen. Aangezien Kennemerland vanaf 17-8 het kan uitbesteden, wordt geen grond gezien om in dit geval een uitzondering te maken en wordt de lijn gevolgd zoals ook het geval bij bovengenoemde veiligheidsregio's.
9. Bezien wat GGD kan leveren om eerdere start van project mogelijk te maken. Mag niet ten koste gaan van huidige opgave (actie: (10)(2e))
10. Aanleveren eisen waaraan werkzaamheden dienen te voldoen en zoals die zijn neergelegd in diverse richtlijnen en protocollen (actie: GGD Kennemerland)

(10)(2e)

11. Formuleren projectopdracht (actie: GGD Kennemerland) Globaal: organisatie screening, bemensen extra screenploegen; bepalen te benaderen vluchten op basis van besmettingsrisico voor Nederland; de check op de gezondheidsverklaring; het geven van advies en informatie aan binnenkomende reizigers over maatregelen in Nederland; het verleiden en enthousiasmeren van reizigers om zich te laten testen; het afstemmen met het RIVM over onderzoek naar effectiviteit van asymptomatisch testen; het evalueren en bijsturen van het proces; het voeren van overleg met AAS over deze activiteiten; het rapporteren over de resultaten e.d.

